

ze niet den heelen dag in het zonnetje staat. Toch verzeilt de plant wel eens op een zonnig plekje. Door mijn tuin loopt een oude goot en hier groeit ze zeer weelderig, doch de bladen hebben in den zomer witte vlekken en zijn dus bont gekleurd. Daar de wortelstokken ook al niet geheel te krijgen zijn, evenmin als bij de Winde, is het vrij wel monnikenwerk, een stuk grond van *Aegopodium* te zuiveren. Hoewel geiten en konijnen de voorkeur geven aan Lijn, versmadden zij deze sterk riekende Geitepoot volstrekt niet. De planten van de zonnige plaatsen verkiezen zij boven die van de belommerde plekjes.

Van Flora's kinderen, die den hof bewonen, is *Campanula rapunculoides* wel de lastigste. Zeer terecht noemt men ze ook Duivelsnaaigaren. Als ge heel even de moeite neemt, met een spade den grond om te woelen daar, waar de planten zich gevestigd hebben, ziet ge, behalve eenige witte wortels zoo dik als een pink, die voor de voeding zorgen, zulk een massa dunne maar sterke, vertakte uitloopers, dat ge dadelijk aan een in de war geraakte kluwen naaigaren denkt. *Campanula* woekert dan ook minstens zoo sterk voort als *Aegopodium*. Bij mij had ze beslag gelegd op een rand aardbeien; aanvankelijk nam ze slechts een oppervlakte in van een paar d.M², maar na verloop van een paar jaar was haar gebied wel 2 M² groot. Ontelbaar was het aantal plantjes; aan het eind van elk stukje »naaigaren« toch verzezen een paar hartvormige blaadjes en in Juli prijkten de ruim een halven meter lange bloemstengels met lichtviolette klokjes, allen naar één zijde gericht. Wie mijn tuin bezocht, vroeg me: »Waarom daar juist midden in die aardbeien een perkje klokjes aangelegd?« Zeker, het stond wel aardig, maar ik zag ze er liever niet, want de aardbeien, tusschen de *Campanula*'s staande, wilden niet tieren en de vruchten waren schaarsch en onaanzienlijk. Wel had mijn tuinman eenige malen beproefd, het onkruid uit te wieden, maar zijn werk had totaal niets gebaat. Dat plekje geleek een onneembare vesting, een tweede Port-Arthur. Zou er dan geen middel zijn, om de *Campanulastad* te verwoesten, zoo dacht ik het vorige jaar bij mijn wandelingen door den tuin. »Ceterum censeo Carthaginem esse delendam,« was telkens het eind mijner overpeinzingen. Mijn tuinman had steeds getracht de vesting stormenderhand te veroveren en het was nimmer gelukt — ik zelf zou het eens op een andere wijze beproeven. Gewapend met een spade begon ik op den eersten Zaterdag van mijn Paaschvacantie het beleg en eer de vacantie van een dag of tien om was, was ook dit Carthago verdwenen. Elken dag werd een klein deel, wel een paar speten diep, omgewoeld, uiterst voorzichtig, en niet minder voorzichtig de dikke en dunne wortels in een mand gelegd. Al de manden met »naaigaren« werden angstvallig buiten mijn tuin in een sloot gedeponerd; sedert zijn mijn aardbeien van dit extra lastige onkruid gezuiverd.

Niet minder conscientieus is mijn strijd eens geweest tegen *Tussilago farfara*. Onlangs noemde ik onkruid ongehoorde gasten uit het plantenrijk. Hoefblad echter had ik eens geïnviteerd, in mijn tuin te komen; maar nooit heb ik, geloof ik, meer spijt van een invitatie gehad. Ik heb een voorliefde voor alle vroege bloeiers, en daartoe mag *Tussilago farfara* zeker wel gerekend worden, want soms reeds in Februari zien we aan den rand der akkers de goudgele bloemen op geschubde stengels prijken. Ik begaf mij dus naar een stuk bouwland, waar *Tussilago* maar voor het nemen was. Juist was er een boer aan den arbeid, en deze vond het lang niet onaardig, dat ik wat van »dat verdoemde bocht« medenam. Hoe meer, hoe liever! Op zijn vraag, wat ik er mede wilde doen, antwoordde ik: »Wel, ik wil deze voorjaarsbloem in mijn hof planten.« De

boer hief de handen in de lucht van verwondering en gaf me den raad, liever een andere »blom« uit te kiezen; want nooit zou ik er plezier van beleven. Hij had omtrent zijn heele leven verdriet van »Hoeven« gehad. Edoch, ik sloeg zijn welgemeenden raad in den wind. Hoefblad verhuisde naar mijn tuin en groeide er welig. Nu verscheen in Maart op mijn tafel een bouquetje van crocussen, longenkruid, welriekende bloempjes van peperboompje en viooltjes en daartusschen kon ik zooveel Hoefbloempjes plaatsen als ik wilde. Dat was prettig, maar minder aangenaam vond ik, dat *Tussilago* steeds verder voortwoekorde. Al spoedig verzocht ik mijn tuinman de wortelstokken bij het omspieten te verzamelen en te verwijderen. Ongelukkig mist de man die goede eigenschap, welke geduld heet, en was ik zelf genoodzaakt, alles wat op hoefblad leek zoo voorzichtig mogelijk bijeen te garen en buiten den hof te brengen.

Door ondervinding wijs geworden, haal ik thans niet zoo heel gauw een plant, die mij bekoort, binnen mijn landpalen. Daar heb je b.v. de bruine variteit van *Oxalis corniculata*. Wat een aardig plantje is dat! Zou er wel iemand zijn — zelfs al heeft hij weinig oog voor het schoone in de natuur — die deze hartjesklaver onverschillig voorbij loopt? In den tuin van mijn buurman staat jaar in, jaar uit een heel veld van bruine *Oxalis*. Mij bekwam de lust, ook eenige exemplaren over te planten in mijn hof, doch sedert mijn ervaringen met *Tussilago* en *Campanula* had ik niet den moed, zulks te doen. Ik vond het verstandiger maar even naar Buurman over te wippen, als ik van *Oxalis* wilde genieten.

Het kan niet anders, of er verdwaalt in onze tuinen, welke nabij de akkers der Betuwe liggen, wel eens een gewas, dat op bouwland thuis behoort: klaproos, parelzaad en herik verschijnen er somwijlen. Zij bezorgen ons gewoonlijk weinig last: het is, alsof zij gevoelen, dat zij vreemdelingen in Jeruzalem zijn. Toch blijft oppassen de boodschap: geeft men hun één vinger, zij schromen niet de heele hand te nemen.

Hoewel de bezitter van een tuin bijna het geheele jaar moet strijden tegen vijanden uit de dieren- en plantenwereld, — neen juist omdat hij aanhoudend moet strijden, zingt hij met Poot:

Hoe genoeg'lijk rolt het leven
Eens gerusten landmans heen.

Rijswijk (Betuwe).

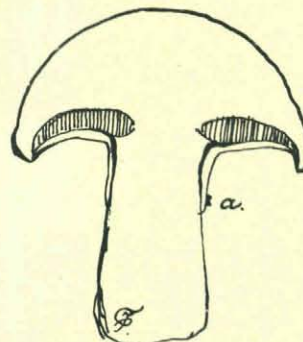
B. J. VAN WAGENSVELD.

Vragen en Korte Mededeelingen.

Vogels en Paddestoelen.

In een gemengd boschje van dennen en berken, dat ik iederen dag passeer, staan een menigte paddestoelen, voornamelijk melkzwammen en broodzwammen, het meest wel *Boletus subtomentosus*. Het trok al spoedig mijn aandacht, dat bij vele groote stukken vleesch uit de hoeden

Doorsnee van jonge *Boletus luteus*; bij a insectencieren op 't dekvlies.

waren weggehakt. Sommige zelfs waren geheel verkrumeld, tot op den steel toe. Eekhorentjes komen in Bloemendaal nog niet in 't wild voor (ze beginnen zich anders hier en daar in Holland te vertoonen) dus lag het vermoeden voor de hand, dat hier vogels aan 't werk waren geweest. Daarom bevroop ik eenige dagen achtereenvolgens à la Old-Shatterhand het denbosch en ik had het groote genoegen telkens zanglijsters en merels te bespieden, die druk bezig waren

Boletus granulatus aangevreten door een merel.

de paddestoelen te bewerken. Ze hakten en trokken van belang en holden de hoeden uit tot op de sporenbusjeslaag.

Natuurlijk was het hun hoofdzakelijk om de larven te doen, die in *Boletus*-hoeden zelfs in zeer jeugdigen toestand reeds aanwezig zijn. De muggen en vliegen leggen hun eieren meest aan de stelen aan de onderzijde van den hoed, en zoodra de larven uit 't ei komen, kruipen ze door de sporenbusjes naar het hoedweefsel. 't Sporenbusje wordt daarbij dan doorgaans vernield. In de onderste laag van het hoedweefsel zijn altijd de meeste larven te vinden en dat hebben de slimme lijsters op de een of andere manier ontdekt.

Boletus luteus aangevreten door zangluster.

Maar ze gaan nog verder. Ik zag ze eten van heel jonge exemplaren van *Boletus flavus*, die het dekvlies nog ongeschonden over de sporenlaag hadden leggen en geen enkele bevatten; alleen enkele eitjes, vastgeplakt aan den onder-rand van de manchete. De veelzijdige lijsters zijn dus nu ook paddestoel-eters geworden. Ik heb ze nu al zien eten van *Boletus sublamentosus*, *B. luteus*, *B. granulatus* en van *Tricholoma rutilans*. Wel bekomme het hun!

JAC. P. TH.

Een zeffout.

De zetter heeft mij beet gehad! Op blz. 114, 2e kolom, 7e regel van boven, laat hij een »nesthokje« aangroeien op het achterlijf van een mijner vieze gasten, inplaats van een mesthoopje.

DE F.

Nog eens: „Is *Polyporus squamosus* eetbaar?“

Kort geleden vond ik aan een boom een groote *Polyporus squamosus*. Al meermalen had ik dezen paddestoel aangekeken, met de gedachte: ben je eetbaar? Nu ik echter het stukje van mej. Cool uit Haarlem gelezen had, nam ik mijn vondst mee naar huis om hem te bereiden. Thuis heb ik de zwam van zijn schubbigge huid ontdaan en ook de buisjes verwijderd.

Daarna werd hij in stukken gesneden en gekookt. Een onaangename geur heb ik niet opgemerkt. Bij het snijden rook de zwam naar komkommer, bij het koken gaf hij een ander geurtje. De gekookte stukken waren een weinig zoet, maar smaakten nog niet lekker. Daarom hebben wij de stukjes in de boter gebraden en er wat kerri aan toegevoegd.

Nu smaakten de stukjes van den hoed vrij goed; maar de deelen van den steel waren ongenietbaar, omdat ze te taai waren. Ik kan echter wel zeggen, dat, als ik weer een *Polyporus squamosus* vind, ik hem nog eens zal klaarmaken.

Misschien krijg ik dan voor dien tijd wel in de L. N. een recept te lezen van een mycoloog, die tevens in de kookkunst thuis is; want ik geloof, dat de kwestie, of een paddestoel taai of lekker is, in hoofdzaak aan 't bereiden ligt.

Delft.

M. G. WARFENIUS.

Adders in Baarn.

Zeker zal het de lezers interesseeren, met het oog op de Adderstatistiek in de *Levende Natuur* van 1903, dat gisteren een jongen bij mij kwam, die in de vinger gebeten was door een adder, welke hij in een flesch medebracht. Deze jongen, tijdelijk hier vertoevende, heeft groote ambitie in het vangen van slangen en gaat daar den geheelen dag op uit. Vandaag zag ik zijne collectie bestaande uit 16 ringslangen, 5 adders, hazelwormen, hagedissen enz. De vijf adders waren alle door hem hier in Baarn op het landgoed Groeneveld gevangen, het grootste exemplaar, dat hem gebeten had, was 74 cM. lang. Deze had hem niet bij het vangen gebeten, maar gisteren, toen hij uit het terrarium een ringslang wilde halen, was de adder op hem toege-schoten. Eene verwisseling met de gladde slang is niet mogelijk, van deze laatste was toevallig een exemplaar in mijn bezit, hier jaren geleden eens gevangen. Alle 5 adders hebben de duidelijke zwarte zigzaglijn, de gladde slang in mijn bezit alleen zwarte stippen, die geen aaneengesloten lijn vormen. De adders hebben de gebogen hoektanden in de bovenkaak en de korte staart beginnende na het bredere laatste buikschild, dat echter niet zoo breed is als de teekening in de *Levende Natuur* aangeeft. De grootste adder is donker bruingrijs, een der 5 is bepaald roodbruin, bij allen is de zwarte lijn zeer duidelijk. Oogen en rand van de bek zijn roodachtig van kleur. Gaarne had ik een der exemplaren gehad; de jongen, uit Rotterdam afkomstig is echter niet te bewegen er een af te staan. Verleden jaar was de jongen hier ook buiten en heeft op dezelfde terreinen 34 ringslangen gevangen, maar had nooit een adder gezien.

De gevolgen van de beet zijn bij eene geringe zwelling van de hand gebleven.

DR. F. P. A. MUYSKEN.

Correspondentie.

Mevr. D. te Dordrecht. Over het algemeen is het raadzaam de nestkastjes na het broeden grondig te reinigen. Strikt noodzakelijk is het echter niet, daar de vogels zelfs ook wel opruiming houden. Ik heb eenige nestkastjes hangen, waar in geen vier jaar naar is omgezien en ze worden nog altijd met succes bewoond. Een was er 's winters half volgestopt door de musschen voor winterverblijf, en toen daar in 't voorjaar meezen wilden gaan huizen, hebben die eerst al die musschenherrie stukje voor stukje eruitgedragen. Tot mijn spijt heb ik verzuimd te onderzoeken, of er ook ongedierte in huisde. Ik denk van wel.

TH.

O. B. te Oosterwijk. De pop, die u zond, is van de doodshoofdvlinder, een zeer gewone vondst bij het aardappelrooien, want de rups leeft bij ons bij voorkeur op het loof der aardappels. Zooals u weet gaan in de loop van den winter deze poppen dood en leveren dus geen vlinders. TH.

L. v. S., te Breukelen. Heksebezems komen zeer veel voor aan berken, ook aan iepen, kastanjes, meidoorns, dennen, sparren en een enkele maal aan beuken. Een zwam, die in de plant woekert, veroorzaakt het ontstaan van een abnormaal groot aantal knoppen en wanneer deze zich ontwikkelen ontstaat het welbekende takkennest, dat jaar op jaar grooter en dichter wordt.